

Proti národním zákazům prodeje

Evropský parlament koncem října zamítl návrh pravidel, který by členskými státy umožnil na jejich území omezit či zakázat prodej nebo užívání geneticky modifikovaných potravin či krmiv schválených Evropskou unií. Mnozí poslanci se obávají, že by se návrh mohl ukázat jako neproveditelný a mohl by vést ke znovuzavedení hraničních kontrol mezi státy nebo zasáhnout obchod. Komisi vybídl, aby předložila návrh nový.

Zuzana Flatová

Podle lidoveckého poslance a šéfa výboru pro životní prostředí Giovannillo La Via z Itálie by tento návrh mohl mít nepřiznaný nepříznivý vliv na dovoz. Poslanec tak upozornil na skutečnost, že zatímco GM potraviny se na uniím trhu vyskytují minimálně, odvětví živočišné výroby je závislé na dovozu soji a dalších rostlinných bílkovin, a to především ze země, kde se GM plodiny pěstují ve velkém. „V posledních měsících byly vyjádřeny vážné obavy ohledně absence jakékoli dopadové studie tohoto návrhu, jeho skutečné s jednoduším trhem a vlastní proveditelnosti. Možné důsledky návrhu, jakož i jiné dostupné možnosti, nebyly vyhodnoceny,“ řekl.

Pokud mají geneticky modifikované organismy vsouhlasit na uniím trh, musí všechny získat

schválení na uniím úrovni. Členské státy ale zatím nedokázaly nikdy najít dostatečnou většinu, aby návrh komise na dovoz GM plodin určených k výkrmu či konzumaci přijaly nebo zamítly. Rozhodování tudíž zbyvá na Komisi. Pokud daná GM plodina nepředstavuje zdravotní nebo ekologické riziko, komise její dovoz obvykle schválí.

Brusel proto v dubnu navrhl další vládní možnost omezení nebo zakázat na svém území prodej či užívání GM potravin či krmiv, které jsou schválené na úrovni unie. Takové právo již vlády mají v případě pěstování GMO. To se ale odehrává nulté na území daného státu, zatímco obchod s GMO přetřahuje hranice. Rada europoslanců se tudíž obávala, že návrh je nerealizovatelný nebo že by mohl vést k obnovení hraničních kontrol mezi členskými státy a těmi, kteří GMO podporují, a těmi, kteří

jsou proti. Evropský parlament návrh zamítl většinou 577 ku 75 hlasů. „Hlasování vysílá jasný signál Evropské komisi. Tento návrh by mohl obrátit vzhůru nohama vše, čeho bylo dosaženo v rámci jednotného trhu a celhi unie,“ uvedl zpravodaj EP La Via. Komisař Vytienis Andriukaitis, zodpovědný za zdraví a bezpečnost potravin, uvedl, že Evropská komise legislativní návrh nestáhne. Navršen se budou zabývat ministři členských států. Pokud její kromě parlamentu zramtne i rada ministrů, bude legislativní postup ukončen.

Podle poslance Pavla Ponce kromě parlamentu neznamená, že by europoslanci chtěli členskými státy upravit možnost dodatečně zakázat to, co komise povolila. „Ten návrh (Evropské komise) byl tak špatný, že při prvním sporu by Světová obchodní organizace (WTO) prostě převládala

■ Klíčové informace

- Evropský parlament zamítl návrh pravidel, který by členskými státy umožnil na jejich území omezit či zakázat prodej nebo užívání geneticky modifikovaných potravin či krmiv schválených Evropskou unií.
- Tento návrh by mohl mít nepřiznaný nepříznivý vliv na dovoz Evropské komise však tento legislativní materiál nestáhne, budou se jím zabývat ministři členských států.

ten stát, který by to udělal“ uvedl Ponce, který je v EP členem socialistické frakce. Překvapivě podle něj je, že komise návrh nestáhla a řekla, že bude dál jednat s členskými státy. Ponce ale čeká, že vlády na materiálu dál pracovat nebudou a Brusel bude do- nuce předložit návrh nový.

Povolení k užívání EU má v současnosti kolem šesti desítek GM plodin, kromě kukurice například bavlna nebo soja. Dalšíkůh zahruba pět desítek žádostí o schválení čeká na vyřízení. GM kukurice MON 810 je i v le-

tosním roce jediná GM plodina, kterou je možno v EU pěstovat ke komerčním účelům. Nejvíce se pěstovala ve Španělsku a v menší míře také v Itálii a v Portugalsku. Platnost tohoto povolení ale vypršela a nyní se čeká na jeho obnovení.

Zatímco ve světě každoročně podíl plochy geneticky modifikovaných plodin roste, v Evropské unii stagnuje nebo klesá. Nějak je tomu i v České republice, kde podle evidence plocha geneticky modifikované kukurice v roce 2014 dosáhla 1754 hektarů, což

je o 806 hektarů méně než v předchozím roce. I letos v České republice pokračoval výrazný pokles plochy geneticky modifikované kukurice, došlo ke snížení o dalších 757 ha na celkových 997 hektarů. V rámci České republiky podle evidence Státního zemědělského intervenčního fondu GM kukurice v roce 2015 pěstovalo 11 pěstitelů, což je o sedm méně než v předchozím roce. Z celkové výměry kukurice v České republice tvoří tato geneticky modifikovaná forma pouze 0,3 procenta. I přes snížení výměry Česká republika zůstává jedním z posledních států Evropské unie spolu s největšími pěstiteli Španělskem a Portugalskem, kde se ještě tato plodina pěstuje ve velkém měřítku. Hlavní důvod poklesu podle informací od pěstitelů jsou administrativní záležitosti, dohazování koexistenčních pravidel v praxi a dražší cena osiva. ■